

HOTĂRÎRE
despre aprobarea Regulamentului cu privire la tarifele pentru
serviciile publice de telecomunicații și informatică

nr. 323 din 18.03.2002

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.46-48/435 din 04.04.2002

* * *

În temeiul art.22, alin.1 din Legea telecomunicațiilor nr.520-XIII din 7 iulie 1995 (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1995, nr.65-66, art.713; 1998, nr.114-115, art.692; 2000, nr.59-62, art.403), Guvernul Republicii Moldova

HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Regulamentul cu privire la tarifele pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică (se anexează).

2. În temeiul art.9, alin.(1) din Legea telecomunicațiilor, pînă la rebalansarea tarifelor pentru serviciile publice de telecomunicații ale Societății pe Acțiuni "Moldtelecom", Agenția Națională pentru Reglementare în Telecomunicații și Informatică va continua reglementarea tarifului pentru deficitul de acces, în scopul subvenționării rețelelor publice locale ale Societății pe Acțiuni "Moldtelecom".

PRIM-MINISTRU
AL REPUBLICII MOLDOVA

Vasile TARLEV

Contrasemnată:
Ministrul transporturilor și comunicațiilor

Anatolii Cuptov

Chișinău, 18 martie 2002.
Nr.323.

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului
Republicii Moldova
nr.323 din 18 martie 2002

REGULAMENTUL
cu privire la tarifele pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică

SECȚIUNEA A.

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Regulamentul cu privire la tarifele pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică (denumit în cele ce urmează Regulamentul) este elaborat în conformitate cu legislația națională în

vigoare, convențiile și acordurile internaționale, la care Republica Moldova este parte, și statuează modul de stabilire și de calculare a tarifelor pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică, prestate de operatorii cu o situație dominantă pe piața acestor servicii.

2. Prezentul Regulament definește:

- elementele tarifelor pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică;
- aplicabilitatea prevederilor prezentului Regulament operatorilor de telecomunicații și informatică;
- lista serviciilor publice de telecomunicații și informatică, tarifele cărora se reglementează conform prezentului Regulament;
- principiile de determinare a nivelului de rentabilitate a serviciilor de telecomunicații și informatică;
- modul de calculare, aprobare, modificare și aplicare a tarifelor pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică ale operatorilor cu o situație dominantă pe piața acestor servicii;
- componența consumurilor, incluse în costul serviciilor publice de telecomunicații și informatică pentru calcularea tarifelor;
- metodologia de distribuire și de calcul a costurilor pe subramuri și servicii publice de telecomunicații și informatică, prestate de operatori.

3. Mecanismul de reglementare a tarifelor pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică se bazează pe următoarele principii, armonizate cu principiile Comitetului European pentru Poștă și Telecomunicații, cu Politica și strategia națională în domeniul telecomunicațiilor:

- tarifele pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică, prestate de operatorii cu o situație dominantă pe piața acestor servicii, trebuie să fie bazate pe costurile lor;
- tarifele trebuie să asigure un nivel rezonabil de rentabilitate, în conformitate cu prevederile prezentului Regulament;
- tarifele se stabilesc pe principiul nediscriminării utilizatorilor și consumatorilor;
- stabilirea tarifelor va fi transparentă, ele urmînd să fie făcute publice conform legislației în vigoare;
- tarifele trebuie să creeze oportunități pentru reinvestiri și pentru dezvoltarea serviciilor și rețelelor.

4. În sensul prezentului Regulament, se definesc următoarele noțiuni:

consumuri - resursele folosite pentru prestarea serviciilor publice de telecomunicații și informatică în scopul obținerii unui venit;

consumuri directe - consumurile identificate nemijlocit la prestarea unui anumit serviciu sau alt obiect de cheltuieli;

consumuri directe de materiale - valoarea materialelor și pieselor de schimb, consumate la prestarea serviciilor publice de telecomunicații și informatică ce intră în mod substanțial în componența lor și se includ direct în costul serviciilor;

consumuri directe pentru retribuirea muncii - consumurile pentru remunerarea lucrătorilor, incluse direct în costul serviciilor prestate;

consumuri indirecte de producere - consumuri care nu pot fi raportate direct la un anumit serviciu sau la un alt obiect de cheltuieli;

cheltuieli - toate cheltuielile și pierderile perioadei respective, care se scad din venit la calcularea profitului (pierderii) perioadei de gestiune;

cheltuieli ale activității operaționale - cheltuielile aferente desfășurării activității de bază a întreprinderii;

cheltuieli ale perioadei de gestiune - cheltuielile pentru comercializarea serviciilor, cheltuielile administrative, de deservire și organizare a procesului de prestare a serviciilor;

costul serviciilor - o parte din consumuri, care se trec în costul serviciilor prestate;

tariful pentru serviciu - prețul stabilit pentru prestarea serviciului în cauză;

servicii de telecomunicații - serviciile în domeniul telecomunicațiilor destinate utilizatorilor și prestate contra plată;

servicii publice de telecomunicații - serviciile de telecomunicații prestate prin intermediul rețelilor de telecomunicații publice;

servicii de telecomunicații de bază - servicii de telecomunicații de utilitate publică, destinate utilizatorilor și prestate contra plată în interiorul țării și în traficul internațional:

- comunicații telefonice rurale, urbane, interurbane și internaționale;

- servicii de telegraf și telex;

subramură de telecomunicații - o parte din rețeaua de telecomunicații și informatică, care asigură prestarea serviciilor de telecomunicații și informatică de un anumit tip (telefonie interurbană, telefonie urbană);

rețea de telecomunicații - ansamblul canalelor de transmisiune, al circuitelor, echipamentelor și centrelor de comutare, care asigură conexiuni între două sau mai multe puncte terminale pentru realizarea telecomunicațiilor între acestea;

rețea publică de telecomunicații - rețeaua de telecomunicații la care are acces orice persoană în locurile publice, în oficii, la domiciliu etc.;

punct de interconectare - punctul fizic, în care rețeaua unui operator este conectată cu rețeaua altui operator, prin aceasta realizându-se o interfață între două rețele;

trafic - totalitatea informațiilor și datelor, transmise prin intermediul rețelilor de telecomunicații și informatică (în unitățile de măsură respective);

operator - persoană juridică ce prestează servicii de telecomunicații și informatică;

canal de transmisiune - modalitatea de transmitere unidirecțională a semnalelor între două puncte;

operator informatic - persoană juridică, capabilă să presteze o gamă largă de servicii informatice în condiții de calitate și securitate, la nivelul cerințelor internaționale;

rețea publică de transport date - rețea informatică ce se utilizează în domeniul public;

serviciu informatic - serviciu oferit pe piață privind utilizarea și întreținerea produselor de program, echipamentelor și sistemelor informatice;

serviciu informatic public - serviciu informatic prestat prin intermediul rețelei publice de transport date;

trafic informatic - circulație a datelor și programelor între doi sau mai mulți utilizatori.

Capitolul II

ELEMENTELE TARIFELOR ȘI VENITULUI TARIFAR

5. Structura tarifului la serviciile publice de telecomunicații și informatică este următoarea:

- costul serviciului;
- marja inclusă a rentabilității;
- taxele și impozitele prevăzute de legislația în vigoare.

6. Venitul tarifar de la prestarea serviciilor publice de telecomunicații și informatică este compus din două elemente:

1) *elementul de acces la rețea*, utilizat pentru acoperirea cheltuielilor legate de prestarea serviciului de acces la rețeaua publică de telecomunicații și informatică. Acest element cuprinde:

a) *tariful pentru conectare* (nu este periodic și se achită la momentul conectării la rețea);

b) *tariful pentru arenda liniei (abonamentul)*;
2) *elementul de utilizare a rețelei*, care este o parte din costul serviciului, în funcție de gradul de folosire a rețelei de către utilizator.

7. Tariful pentru elementul de utilizare a rețelei trebuie să fie proporțional volumului de informații transmise și/sau duratei legăturii.

La stabilirea tarifelor sînt luați în considerare următorii factori:

- costul serviciilor;
- categoriile de utilizatori;
- volumul informațiilor și/sau durata legăturii;
- distanța legăturii;
- tranșa orară (orele de vîrf sau orele și zilele cu intensitate redusă de utilizare a rețelei).

Capitolul III

APLICABILITATEA PREVEDERILOR PREZENTULUI REGULAMENT OPERATORILOR PRESTATORI DE SERVICII PUBLICE DE TELECOMUNICAȚII ȘI INFORMATICĂ

8. Prevederile prezentului Regulament sînt obligatorii pentru toți operatorii prestatori de servicii publice de telecomunicații și informatică, care au o situație dominantă pe piața acestor servicii.

9. Lista operatorilor ce dețin o situație dominantă pe piața serviciilor de telecomunicații și informatică este întocmită în conformitate cu legislația în vigoare.

10. Lista serviciilor publice de telecomunicații și informatică, tarifele cărora sînt aprobate de Agenția Națională pentru Reglementare în Telecomunicații și Informatică (în continuare - Agenția), este determinată de prezentul Regulament.

11. Declarația unui operator ca avînd o situație dominantă va conține și determinarea serviciilor prestate de acest operator, pe piața cărora el deține o situație dominantă.

12. Dacă concurența pe piața serviciului respectiv evoluează pînă la un nivel suficient și se constată că acest serviciu (operatorul respectiv) nu mai deține o situație dominantă pe piața internă, Agenția decide liberalizarea tarifelor pentru acest serviciu.

Capitolul IV

RENTABILITATEA SERVICIILOR

13. Nivelul rentabilității serviciilor se determină în conformitate cu prevederile prezentului capitol.

14. Pentru serviciile de telecomunicații și informatică, ale căror tarife nu sînt aprobate de Agenție, nivelul rentabilității nu se reglementează.

15. Rentabilitatea serviciilor, ale căror tarife sînt aprobate de Agenție, trebuie să întrunească următoarele condiții:

a) să aibă un nivel suficient pentru a atrage investițiile în dezvoltarea rețelelor de telecomunicații și informatică;

b) să fie rezonabilă, pentru a asigura accesibilitatea serviciilor și a permite realizarea interconectării eficiente a rețelelor de telecomunicații și informatică.

Capitolul V

SERVICIILE PUBLICE DE TELECOMUNICAȚII ȘI INFORMATICĂ, TARIFELE CĂRORA SÎNT APROBATE DE AGENȚIE

16. Indiferent de tehnologia folosită la prestarea serviciilor și forma de proprietate a operatorilor, Agenția aprobă tarifele pentru următoarele tipuri de servicii:

- 1) tarifele pentru serviciile telefonice locale (rurale și urbane), inclusiv:
  - tariful pentru conectarea unui telefon, circuit sau unei linii (pe categorii de utilizatori);
  - tariful pentru arenda liniei telefonice sau a circuitului (pe categorii de utilizatori);
  - tariful pentru convorbirile telefonice locale;
- 2) tarifele pentru convorbirile telefonice interurbane;
- 3) tarifele pentru convorbirile telefonice internaționale;
- 4) tarifele pentru arenda circuitelor locale, interurbane și internaționale:
  - tariful pentru conectarea unui circuit;
  - tariful pentru arenda circuitelor (inclusiv interurbane și internaționale);
  - tariful pentru arenda circuitelor internaționale de transport date;
- 5) tarifele pentru serviciile de acces al utilizatorilor la rețelele altor operatori de telecomunicații;
- 6) tarifele pentru serviciile telegrafice;
- 7) tarifele pentru alte servicii publice de telecomunicații și informatică, care ar putea apărea în urma dezvoltării tehnologiilor.

În cazurile când se va constata că un operator și/sau serviciile acestuia dețin o situație dominantă pe piață, Agenția va include serviciile respective în lista serviciilor reglementate.

Capitolul VI

MODUL DE APLICARE ȘI DE REVIZUIRE A TARIFELOR

17. Operatorul cu o situație dominantă pe piața serviciilor respective înaintează Agenției proiectele noilor tarife la serviciile publice de telecomunicații și informatică, care sînt reglementate conform prezentului Regulament.

18. Odată cu proiectele noilor tarife, operatorul prezintă Agenției și informațiile necesare pentru argumentarea oportunității aprobării acestor tarife.

19. În setul de documente prin care solicită aprobarea unor noi tarife la serviciile publice de telecomunicații și informatică, operatorul cu o situație dominantă pe piața acestor servicii va depune la Agenție și informațiile privind:

- argumentarea introducerii noilor tarife;
- calculul noilor tarife;
- dările de seamă contabile și statistice;
- alte informații necesare, solicitate de Agenție.

20. În termen de o lună din data primirii tuturor informațiilor necesare, Agenția începe examinarea proiectului noilor tarife, conform prevederilor art.9, lit.d) al Legii telecomunicațiilor sau respinge argumentat proiectul înaintat de operator.

21. Consiliul de Administrație al Agenției va aproba sau va respinge argumentat tarifele propuse într-un termen care nu va depăși două luni din data depunerii de către operator a setului integral de documente, indicat în pct.20 al prezentului Regulament.

22. Decizia Consiliului de Administrație al Agenției este executorie pentru operatori. Ea poate fi atacată în justiție, în conformitate cu legislația în vigoare.

23. Titularul licenței va face publice tarifele pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică, aprobate de Agenție, cu cel puțin 15 zile înainte de data introducerii lor în aplicare.

24. La publicarea și punerea în aplicare a noilor tarife, mărimea fiecăruia și taxa pe valoare adăugată se vor indica separat, indiferent de categoria de utilizatori.

25. Operatorii cu o situație dominantă pe piața serviciilor publice de telecomunicații și informatică aprobă de sine stătător tarifele pentru serviciile care nu sînt incluse în capitolul V al Regulamentului.

Aceste tarife vor fi făcute publice de către titularul licenței cu cel puțin 15 zile înainte de data punerii lor în aplicare.

SECȚIUNEA B.
METODOLOGIA DE CALCUL AL TARIFELOR PENTRU SERVICIILE
PUBLICHE DE TELECOMUNICAȚII ȘI INFORMATICĂ

Capitolul VII
COMPONENȚA CONSUMURILOR ȘI CHELTUIELILOR

26. Costul prestării serviciilor publice de telecomunicații și informatică și tarifele se calculează conform Metodologiei de calcul al tarifelor pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică. Costul serviciilor, dedus conform Metodologiei de calcul al tarifelor pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică, va sta la baza calculării și reglementării tarifelor la serviciile publice de telecomunicații și informatică, prestate de operatorii cu o situație dominantă pe piața acestor servicii.

27. Structura consumurilor și cheltuielilor operatorilor este stabilită conform Standardului Național de Contabilitate nr.3 "Componența consumurilor și cheltuielilor întreprinderii".

28. Prezentul capitol expune structura consumurilor și cheltuielilor înregistrate de operatori în procesul activității lor, precum și componența consumurilor incluse în costul serviciilor prestate conform Standardului Național de Contabilitate nr.3.

29. Consumurile operatorilor se compun din:

- 1) consumuri directe de producere:
  - a) consumuri directe de materiale;
  - b) consumuri directe privind retribuirea muncii;
- 2) consumuri indirecte de producere.

30. Cheltuielile operatorilor se compun din:

- 1) cheltuielile perioadei de gestiune, care includ:
  - a) cheltuielile comerciale;
  - b) cheltuielile generale și administrative;
  - c) alte cheltuieli operaționale;
- 2) cheltuielile activității investiționale;
- 3) cheltuielile activității financiare;
- 4) pierderile excepționale.

31. Consumurile directe de producere se consideră acele consumuri, care au participat nemijlocit la prestarea unui anumit serviciu. Consumurile directe de materiale includ:

- materiale și piese de schimb;
- carburanți și lubrifianți, consumați în scopuri tehnologice și în alte scopuri de producție;
- alte materiale.

32. Consumurile directe privind retribuirea muncii cuprind:

• salariul de bază și cel suplimentar, calculate personalului ocupat nemijlocit de prestarea serviciilor;

- diverse sporuri, adaosuri și premii;
- contribuțiile pentru asigurările sociale.

33. Consumurile indirecte de producere cuprind:

- uzura mijloacelor fixe cu destinație productivă;

- cheltuielile de întreținere a mijloacelor fixe de producere în stare de funcționare (asistența tehnică, reparațiile curente, medii și capitale), inclusiv a mijloacelor tehnice de dirijare, comunicație și semnalizare;

- valoarea amortizării activelor nemateriale și a obiectelor de mică valoare și scurtă durată, utilizate în procesul de producere;

- cheltuielile aferente perfecționării tehnologiilor și organizării producției, precum și îmbunătățirii parametrilor de calitate a serviciilor;

- costul materialelor utilizate în procesul de producere pentru asigurarea unui proces tehnologic normal sau consumate pentru alte necesități de producere, care nu pot fi raportate direct la un tip concret de servicii;

- plățile stimulatorii, acordate salariaților încadrați în producere, dar neincluse în cheltuielile directe de retribuire a muncii;

- cheltuielile necesare pentru asigurarea în procesul de producere a condițiilor normale de lucru și respectarea tehnicii securității, prevăzute de legislația în vigoare;

- cheltuielile pentru asigurarea pazei secțiilor de producere, inclusiv serviciul antiincendiar;

- cheltuielile de detașare a personalului și de asigurare obligatorie a salariaților ocupați în sfera de producere și a activelor de producție;

- uzura obiectelor de mică valoare și scurtă durată;

- alte cheltuieli prevăzute de lege.

34. Cheltuielile perioadei de gestiune includ:

a) cheltuielile comerciale, în care intră toate cheltuielile, legate nemijlocit de comercializarea serviciilor de telecomunicații și informatică, precum sînt:

- cheltuielile pentru serviciile de marketing;

- cheltuielile legate de achitarea comisioanelor;

- cheltuielile pentru publicitate;

- cheltuielile pentru studierea pieței;

- cheltuielile privind acumularea de fonduri pentru datoriile dubioase etc.;

b) cheltuielile generale și administrative, în care intră:

- cheltuielile de retribuire a personalului de conducere și administrativ, premiile și adaosurile de orice tip;

- contribuțiile pentru asigurările sociale și cele medicale, pentru fondul de pensii;

- plățile suplimentare, indemnizațiile, sporurile la salarii, compensațiile, ajutoarele materiale acordate salariaților întreprinderii;

- cheltuielile pentru întreținerea, amortizarea și reparația mijloacelor fixe cu destinație administrativă, pentru gospodărie și protecția mediului, amortizarea activelor nemateriale cu destinație generală ale întreprinderii;

- cheltuielile pentru întreținerea și deservirea mijloacelor fixe, care nu se raportează la mijloacele de producere;

- cheltuielile poștale, alte cheltuieli de comunicații efectuate în scopuri administrative;

- cheltuielile tipografice, pentru procurarea rechizitelor de birou, formularelor de evidență, de dări de seamă etc.;

- cheltuielile pentru paza obiectelor administrativ-gospodărești și asigurarea securității antiincendiar;

- cheltuielile pentru întreținerea transportului auto de serviciu, pentru delegarea personalului de conducere și cheltuielile de reprezentare;

- cheltuielile pentru asigurarea salariaților și a bunurilor cu destinație generală și administrativă, prevăzute de actele normative în vigoare;

- impozitele și taxele prevăzute de lege;
- cheltuielile pentru ocrotirea sănătății, procurarea literaturii de specialitate, actelor normative și instructive, abonarea la edițiile specializate necesare în activitatea de producere;

- alte cheltuieli aferente activității de prestare a serviciilor de către operator;

c) alte cheltuieli operaționale.

Cheltuielile întreprinderii, care nu pot fi raportate la cheltuielile comerciale sau la cele generale și administrative, se includ în alte cheltuieli operaționale. Acestea sînt:

a) amenzile, penalitățile, despăgubirile;

b) lipsurile și pierderile generate de deteriorarea valorilor;

c) cheltuielile privind dobînzile pentru credite și împrumuturi;

d) alte cheltuieli operaționale.

35. Cheltuielile activității investiționale.

Cheltuielile activității investiționale sînt generate de scoaterea din funcțiune a activelor pe termen lung. Acestea cuprind următoarele cheltuieli:

a) privind ieșirea activelor nemateriale;

b) privind ieșirea activelor materiale pe termen lung;

c) privind ieșirea activelor financiare pe termen lung;

d) legate de reevaluarea activelor pe termen lung;

e) aferente participațiilor în alte întreprinderi;

f) privind operațiunile cu plățile legate;

g) alte cheltuieli ale activității de investiții.

36. Cheltuielile activității financiare.

Cheltuielile activității financiare sînt generate de modificarea mărimii și structurii capitalului propriu, împrumuturilor și creditelor întreprinderii și se constituie din cheltuielile:

a) privind plata redevențelor;

b) privind arenda finanțată a activelor materiale pe termen lung;

c) privind diferențele de curs valutar;

d) alte cheltuieli ale activității financiare.

37. Pierderile excepționale.

Pierderile excepționale apar în rezultatul unor evenimente sau operațiuni rare și atipice, nefiind legate de activitatea financiar-economică (curentă) a întreprinderii. Acestea cuprind:

a) pierderile provocate de calamitățile naturale;

b) pierderile rezultate din perturbările politice;

c) pierderile ocazionate de modificarea legislației Republicii Moldova.

38. La calcularea tarifelor, în costul serviciilor se includ atît consumurile directe, cît și consumurile indirecte de producere.

Capitolul VIII

METODOLOGIA DE DISTRIBUIRE A CONSUMURILOR ȘI DE CALCULARE A COSTURILOR PE SUBRAMURI ȘI SERVICII DE TELECOMUNICAȚII ȘI INFORMATICĂ

39. Pentru calcularea costurilor serviciilor publice de telecomunicații și informatică sînt necesare, în primul rînd, informațiile despre consumurile și serviciile prestate în perioada de calcul atît pe

subdiviziunile specializate (care prestează un singur tip de servicii), cât și pe subdiviziunile combinate (care prestează două sau mai multe tipuri de servicii).

Pentru calculele sale întreprinderea va utiliza informațiile necesare din datele evidenței sale contabile și statistice.

40. Luînd în considerare specificul ramurii telecomunicațiilor și informaticii, unde un echipament este implicat în prestarea diferitor tipuri de servicii și invers - prestarea unui tip de serviciu implică diverse echipamente, ceea ce face imposibilă determinarea consumurilor directe pe tipuri de servicii de telecomunicații și informatică, pentru calcularea costului serviciilor prestate se impune repartizarea consumurilor indirecte pe tipuri de servicii (pe subdiviziuni).

41. Distribuirea consumurilor pe subdiviziuni și servicii are drept scop calcularea:

- costului brut de operare al rețelei urbane, care cuprinde totalul consumurilor efectuate de rețeaua urbană pentru prestarea serviciilor locale;
- costului brut de operare al rețelei rurale, acesta încorporînd totalul consumurilor efectuate de rețeaua rurală pentru prestarea serviciilor locale;
- costului brut de operare al rețelei interurbane, constituit din totalul consumurilor efectuate de rețeaua interurbană pentru prestarea serviciilor interurbane, internaționale, de legătură cu rețelele celulare mobile și altor servicii;
- costului de operare al serviciului telegrafic, acesta incluzînd consumurile legate de prestarea serviciilor telegrafice;
- costului de operare al serviciilor informatice, constituit din consumurile legate de prestarea serviciilor informatice.

42. Determinarea costurilor brute de operare ale rețelelor de telecomunicații și informatică se efectuează în conformitate cu principiile de repartizare a consumurilor indicate mai jos.

Consumurile directe și indirecte se distribuie pe subramuri conform tabelii din anexa nr.1 la prezentul Regulament (dacă este necesar, tabela se detaliază pe tipuri de servicii, în conformitate cu tipurile de servicii prestate de către subdiviziuni), ținîndu-se cont de următoarele:

a) consumurile directe

Consumurile directe se determină pe subramuri și servicii (în cazul cînd ele pot fi identificate pe acestea) astfel:

1) după numărul normativ al personalului implicat în prestarea serviciului respectiv, la acestea se distribuie:

- cheltuielile privind retribuirea muncii (inclusiv premiile, sporurile la salarii etc.);
- cheltuielile pentru asigurarea socială a salariaților angajați nemijlocit în subramură.

Consumurile legate de retribuirea personalului, care participă la prestarea mai multor tipuri de servicii, se repartizează conform timpului folosit (dacă este posibil) pentru acordarea serviciului de un anumit tip sau conform normativelor și coeficienților de utilizare a timpului de muncă, calculați de unitatea prestatoare, ori potrivit salariului tarifar pentru prestarea fiecărui tip de serviciu (în cazul cumulului de profesioniști);

2) uzura poate fi atribuită la consumurile directe în cazul folosirii unor utilaje specializate, destinate prestării unui tip de servicii (de exemplu, echipamentele destinate conectării altor operatori la rețea);

3) consumurile de materiale, combustibili de toate tipurile și de alte componente materiale se consideră drept consumuri directe, dacă pot fi raportate la un tip de servicii sau subramură.

Dacă resursele consumate nu pot fi atribuite direct la un tip de servicii sau nu poate fi determinată o cotă de raportare (un normativ sau un coeficient calculat de întreprindere), atunci aceste consumuri sînt considerate drept indirecte;

b) consumurile indirecte

Se propun două metode de distribuire a consumurilor indirecte pe subramuri și servicii:

1) distribuirea conform ponderii consumurilor directe ale fiecărei subramuri /fiecărui serviciu în totalul consumurilor directe ale subdiviziunii;

2) distribuirea conform ponderii personalului de producere pe subramuri și servicii. În cazul când personalul din producție participă la acordarea mai multor tipuri de servicii, numărul personalului pe tipuri de servicii se acceptă fracționar și se determină conform metodologiei de distribuire a consumurilor directe privind retribuirea muncii, indicate la lit.a) a prezentului punct.

Capitolul IX

METODOLOGIA CALCULĂRII TARIFELOR PENTRU SERVICIILE PUBLICE DE TELECOMUNICAȚII

43. În baza acestei metodologii se vor calcula tarifele pentru serviciile publice de telecomunicații prestate populației și altor categorii de abonați: organizații, instituții, agenți economici etc.

Aceste tarife se vor determina, luându-se în calcul analiza detaliată a veniturilor, consumurilor și cheltuielilor suportate de operator în perioadele anterioare de activitate.

Tarifele calculate conform prezentului capitol sînt nete și nu includ taxa pe valoare adăugată.

44. În rezultatul determinării consumurilor directe și indirecte pe subramuri se va obține costul brut de operare al acestor subramuri. La estimarea costului brut de operare nu se va ține cont de participarea unor subramuri la prestarea serviciilor de alt tip (altor subramuri). De exemplu, dat fiind că rețeaua locală participă la prestarea serviciilor de telefonie interurbană, internațională și mobilă, tarifele pentru convorbirile interurbane și internaționale includ și tarifele pentru convorbiri locale. Totodată, rețeaua interurbană participă la prestarea serviciilor de telefonie internațională și mobilă.

Pentru a calcula costul prestării unei unități de serviciu de un anumit tip va trebui de calculat inițial costul net de operare al subramurii, corectînd costul brut de operare al subramurii cu sumele ce-i revin de la alte subramuri ori servicii sau cu sumele ce le revin altor subramuri și servicii conform cheii de repartizare. Ca cheie de repartizare se ia ponderea diferitor tipuri de trafic în totalul traficului operatorului. Procedura de corectare a costului brut de operare este următoarea:

1) costul brut de operare al rețelelor urbane și rurale (obținut de fiecare subdiviziune conform tabelii din anexa nr.1 la prezentul Regulament) se va agrega la nivel de întreprindere;

2) se va calcula ponderea traficului interurban total (inclusiv a traficului internațional și traficului de interconectare cu rețelele celulare mobile) în totalul convorbirilor;

3) costul net de operare al rețelelor locale se va calcula conform formulei:

$$Cnr_{u/r} = Cbr_{u/r} \times (1 - Pint),$$

unde:

$Cnr_{u/r}$ reprezintă costul net de operare al rețelei urbane/rurale;

$Cbr_{u/r}$ - costul brut de operare al rețelei urbane/rurale;

$Pint$ - ponderea convorbirilor totale interurbane (inclusiv interurbane, internaționale, de intrare-ieșire spre rețelele celulare mobile) în totalul minutelor de convorbiri înregistrate de operator în perioada de calcul, evaluată conform formulei:

$$Pint = \frac{T_{iu} + T_{it} + T_{RCM}}{T_{total}},$$

în care:

T_{iu} - constituie traficul interurban al operatorului (în minute);

T_{it} - traficul internațional de ieșire și de intrare al operatorului (în minute);

T_{RCM} - traficul de interconectare cu rețelele celulare mobile (în minute);

T_{total} - traficul total înregistrat de operator, inclusiv: local, interurban, de intrare-ieșire spre rețelele celulare mobile, internațional (în minute);

4) cota consumurilor rețelei locale ce-i revine rețelei interurbane se va calcula conform formulei:

$$C_{at\_int} = Cbr_{u/r} \times Pint ,$$

unde:

C_{at_int} reprezintă suma consumurilor rețelei locale ce se alocă rețelei interurbane;

$Cbr_{u/r}$ - costul brut de operare al rețelei urbane/rurale;

$Pint$ - ponderea convorbirilor totale interurbane (inclusiv interurbane, internaționale, de intrare-ieșire spre rețelele celulare mobile) în totalul minutelor de convorbiri înregistrate de operator în perioada de calcul;

5) aceste consumuri se vor repartiza între serviciile interurbane (convorbiri interurbane, internaționale, cu abonații rețelelor celulare mobile) conform ponderii consumurilor subramurilor în totalul costului brut de operare al interurbanei, excluzând costul arendei circuitelor, asupra căreia nu se repartizează costurile de operare ale rețelei locale.

45. Costurile nete de operare obținute ale rețelelor vor servi ca bază la calcularea costurilor următoarelor servicii:

- costul întreținerii lunare al unei linii telefonice (post) în rețeaua urbană;
- costul întreținerii lunare al unei linii telefonice (post) în rețeaua rurală;
- costul unui minut de convorbiri interurbane;
- costul unui minut de convorbiri internaționale;
- costul unui minut de convorbiri (de intrare-ieșire) cu rețelele celulare mobile;
- costul unui minut de convorbiri (de intrare-ieșire) cu rețele conectate;
- costul unui cuvânt expedit prin telegraf;
- costul circuitelor arendate;
- costul altor servicii publice de telecomunicații și informatică.

Calculul tarifului de conectare a unui post de telefon

46. Tariful pentru conectarea unui post de telefon la rețeaua publică acoperă costul serviciului de conectare la rețea și este o sursă suplimentară de recuperare accelerată a investițiilor, efectuate pentru crearea unei linii telefonice.

Tariful pentru conectarea unui post de telefon la rețeaua publică cuprinde costul serviciului de conectare la rețea, o parte din investiția efectuată pentru crearea unei linii telefonice și marja de rentabilitate a serviciului.

Formula prin care se determină mărimea investiției recuperabile la conectarea telefonului este:

$$Cri = \frac{\sum(Ccen + Cret + Ccl)}{Nlt \times K} \times C ,$$

unde:

Cri este valoarea cotei investiției ce urmează să fie recuperată la conectarea telefonului;

Ccen - consumurile legate de procurarea și montarea centralei telefonice;
Cret - consumurile legate de procurarea și montarea rețelei telefonice;
Ccl - cheltuieli pentru construirea încăperilor, reglarea și punerea în funcțiune a centralei;
Nlt - numărul mediu de linii telefonice (capacitatea montată) în perioada de calcul;
K - coeficientul ce reprezintă rezerva tehnică a capacității centralei, egală cu 2% din capacitatea echipată ($K=0,98$);
C - coeficientul care se ia în calcul la determinarea cotei investiției de recuperat la conectarea telefonului, valoarea căruia variază între 0,1 și 0,45.

47. La calcularea tarifului pentru conectare se va utiliza următoarea formulă:

$$Tcon = (Cc + Cri) \times \left(1 + \frac{Rt}{100}\right),$$

unde:

Tcon reprezintă tariful pentru conectarea unui post de telefon;
Cc - consumurile medii efectuate la conectarea unui post de telefon;
Cri - valoarea cotei investiției ce urmează să fie recuperată la conectarea telefonului;
Rt - marja de rentabilitate a serviciului.

Calculul tarifului pentru arenda liniei telefonice (tariful de abonament)

48. Tariful pentru arenda liniei telefonice (abonamentul lunar) este în strânsă corelație cu tariful pentru convorbirile locale. Ambele, în ansamblu, sînt destinate acoperirii integrale a costului de întreținere a unei linii telefonice și asigurării unui nivel suficient de rentabilitate. Tariful pentru arenda liniei (plata de abonament) și tariful pentru convorbiri locale trebuie stabilite astfel, încît să asigure proporția optimă între posibilitățile utilizatorilor și gradul de utilizare de către aceștia a rețelei.

Formula de calculare a costului lunar al liniei telefonice, raportat la tariful (plata de abonament), este:

$$Cab = \frac{Cnr_{u/r} - \sum Ccon - \sum Cas}{Nl \times Nlt \times K} \times C_2,$$

unde:

Cab reprezintă costul lunar al unei linii telefonice, raportat la tariful de abonament;
Cnr_{u/r} - costul net de operare al rețelei locale urbane/rurale;
 $\sum Ccon$ - costul atribuit conectării telefoanelor la rețeaua locală. Acest indicator poate fi calculat și în mod indirect din venitul efectiv, obținut de la conectarea telefoanelor, potrivit formulei:

$$\sum Ccon = \frac{Vtcon}{\left(1 + \frac{Rt}{100}\right)},$$

unde:

Vtcon constituie venitul tarifar obținut de la conectarea telefoanelor în perioada de calcul;

R_t - marja de rentabilitate a serviciului;
 $\sum Cas$ - costul atribuit altor servicii;
 Nl - numărul de luni ale perioadei de calcul;
 $Nilt$ - numărul mediu de linii telefonice (capacitatea montată) în perioada de calcul;
 K - coeficientul ce reprezintă rezerva tehnică a capacității centralei egale cu 2% din capacitatea echipată ($K=0,98$);

C_2 - coeficientul utilizat la determinarea costului lunar al unei linii telefonice, raportat la tariful de abonament. Se determină în baza metodei normative și se aprobă de Agenție.

49. La calcularea tarifului de abonament se utilizează următoarea formulă:

$$Tab = Cab \times \left(1 + \frac{Rt}{100}\right),$$

unde:

Tab este tariful (plata) de abonament;

Cab - costul lunar al unei linii telefonice, raportat la tariful de abonament;

Rt - marja de rentabilitate a serviciului.

Calculul tarifului pentru un minut de convorbiri prin rețeaua locală

50. Costul unui minut de convorbiri prin rețeaua locală se calculează după formula:

$$Cmin\_loc = \frac{Cnr_{u/r} - \sum Ccon - \sum Cas - \sum Cab}{Tloc},$$

unde:

$Cmin\_loc$ reprezintă costul unui minut de convorbiri prin rețeaua locală;

$Cnr_{u/r}$ - costul net de operare al rețelei urbane/rurale;

$\sum Ccon$ - costul atribuit conectării telefoanelor la rețeaua locală;

$\sum Cas$ - costul atribuit altor servicii;

$\sum Cab$ - costul atribuit tarifului de abonament;

$Tloc$ - numărul total de minute de convorbiri locale înregistrate în perioada de calcul.

51. La determinarea tarifului pentru un minut de convorbiri prin rețeaua locală, în calcul se ia costul unui minut de convorbiri și indicele rentabilității serviciului, potrivit formulei:

$$Tmin\_loc = Cmin\_loc \times \left(1 + \frac{Rt}{100}\right),$$

unde:

$Tmin\_loc$ este tariful pentru un minut de convorbiri prin rețeaua locală;

$Cmin\_loc$ - costul unui minut de convorbiri prin rețeaua locală;

Rt - marja de rentabilitate a serviciului.

52. La calcularea costului mediu și a tarifelor pentru minutele de convorbiri telefonice prin rețeaua locală conform formulelor sus-indicate nu se ține cont de încărcarea rețelei pe parcursul diferitor tranșe orare și de volumul traficului generat de utilizatori. În scopul stimulării traficului, operatorul poate

aplica (conform capitolului VI al prezentului Regulament) reduceri la tarifele în vigoare (mizând pe relația indirectă ce se stabilește între nivelul tarifului și volumul traficului și majorând astfel coeficientul de utilizare a rețelei în afara orelor de vîrf) pentru convorbiri în afara orelor de vîrf și pentru traficul generat în cantități semnificative de către utilizatori.

Calculul tarifului pentru un minut de convorbiri prin rețeaua interurbană

53. Pentru determinarea tarifului la serviciile telefonice interurbane se utilizează următoarele formule, prin care se calculează:

a) costul brut de operare al rețelei interurbane, care se deduce după formula:

$$C_{ic} = C_{bint} - C_{ar} + \frac{T_{iu} + T_{it} + T_{RCM}}{T_{total}} \times C_{br_{u/r}},$$

unde:

C_{ic} reprezintă costul brut de operare corectat al interurbanei (după atribuirea cotei din costul de operare al rețelei locale, conform traficului, și excluderea costului de operare atribuit arendei circuitelor interurbane);

C_{bint} - costul brut de operare al rețelei interurbane, inclusiv rețelele interurbană și internațională, interconectarea cu rețelele celulare mobile, arenda circuitelor (datele din tabelul de distribuție ramurală a cheltuielilor indicat în anexa nr.1 la acest Regulament);

C_{ar} - costul de operare, raportat la arenda circuitelor interurbane;

T_{iu} - traficul interurban al operatorului (în minute);

T_{it} - traficul internațional de ieșire și de intrare al operatorului (în minute);

T_{RCM} - traficul de interconectare cu rețelele celulare mobile (în minute);

T_{total} - traficul total înregistrat de operator, inclusiv: local, interurban, de intrare-ieșire spre rețelele celulare mobile, internațional (în minute);

$C_{br_{u/r}}$ - costul brut de operare al rețelei locale urbane/rurale;

b) costul unui minut de convorbiri interurbane, care se calculează conform formulei:

$$C_{mi} = \frac{C_{ic} \times \left(1 - \frac{T_{it} + T_{RCM}}{T_{iu} + T_{it} + T_{RCM}}\right)}{T_{iu}},$$

unde:

C_{mi} reprezintă costul unui minut de convorbiri în rețeaua interurbană;

C_{ic} - reprezintă costul brut de operare corectat al interurbanei (după atribuirea cotei din costul de operare al rețelei locale, conform traficului, și excluderea costului de operare atribuit arendei circuitelor interurbane);

T_{iu} - traficul interurban al operatorului (în minute);

T_{it} - traficul internațional de ieșire și de intrare al operatorului (în minute);

T_{RCM} - traficul de interconectare cu rețelele celulare mobile (în minute);

c) tariful pentru un minut de convorbiri prin rețeaua interurbană, acesta fiind calculat conform formulei:

$$T_{mi} = C_{mi} \times \left(1 + \frac{Rt}{100}\right),$$

unde:

T_{mi} este tariful pentru un minut de convorbiri interurbane;
 C_{mi} - costul unui minut de convorbiri în rețeaua interurbană;
 Rt - marja de rentabilitate a serviciului.

Calculul tarifului pentru convorbiri de pe rețeaua operatorilor rețelei de telefonie fixă spre rețelele celulare mobile

54. Costul unui minut de convorbiri de ieșire spre rețelele celulare mobile se calculează după formula:

$$C_{RCM} = \frac{C_{ic} \times \frac{T_{RCM}}{T_{iu} + T_{it} + T_{RCM}}}{T_{RCM}} + T_{term1},$$

unde:

C_{RCM} - reprezintă costul unui minut de ieșire cu rețelele celulare mobile, pe direcții;
 C_{ic} - costul brut de operare corectat al interurbanei (după atribuirea cotei din costul de operare al rețelei locale, conform traficului, și excluderea costului de operare atribuit arendei circuitelor interurbane);

T_{iu} - traficul interurban al operatorului (în minute);

T_{it} - traficul internațional de ieșire și de intrare al operatorului (în minute);

T_{RCM} - traficul de interconectare cu rețelele celulare mobile (în minute);

T_{term1} - tariful pe care îl achită operatorul de telefonie fixă operatorului de telefonie mobilă pentru un minut de trafic terminal în rețeaua acestuia.

55. Tariful pentru un minut de convorbiri din rețeaua de telefonie fixă spre rețelele celulare mobile se calculează conform formulei:

$$T_M = C_{RCM} \times \left(1 + \frac{Rt}{100}\right),$$

unde:

T_M este tariful pentru un minut de convorbiri spre rețelele celulare mobile, pe direcții;

C_{RCM} - costul unui minut de ieșire spre rețelele celulare mobile, pe direcții;

Rt - marja de rentabilitate a serviciului.

Calculul tarifului pentru un minut de convorbiri internaționale

56. Deoarece orice convorbire telefonică internațională implică utilizarea atât a rețelei operatorului local, cât și a rețelei din țările de destinație a apelurilor, tarifele cuprind următoarele elemente:

- 1) costul unui minut de convorbiri prin rețeaua interurbană;
- 2) plățile pentru tranzit;
- 3) rata de decontare (plata terminală stabilită de către operatorul din țara de destinație) a țării respective;
- 4) marja de rentabilitate a serviciului.

57. Costul unui minut de convorbiri internaționale se calculează conform următoarei formule:

$$C_{mit} = \frac{C_{ic} \times \frac{T_{it}}{T_{iu} + T_{it} + T_{RCM}}}{T_{it}} + \sum S_{tir} + T_{term2},$$

unde:

C_{mit} reprezintă costul unui minut de convorbiri prin rețeaua internațională, pe direcții;

C_{ic} - costul brut de operare corectat al interurbanei (după atribuirea cotei din costul de operare al rețelei locale, conform traficului, și excluderea costului de operare atribuit arendei circuitelor interurbane);

T_{it} - traficul internațional de ieșire și de intrare al operatorului (în minute);

T_{iu} - traficul interurban al operatorului (în minute);

T_{RCM} - traficul de interconectare cu rețelele celulare mobile (în minute);

$\sum S_{tir}$ - suma plăților de tranzit pentru un minut internațional de ieșire, pe direcții;

T_{term2} - plata de terminație a traficului stabilită de operatorul din țara de destinație.

58. Tariful pentru un minut de convorbiri internaționale se calculează conform următoarei formule:

$$T_i = C_{mit} \times \left(1 + \frac{R_t}{100}\right),$$

unde:

T_i reprezintă tariful pentru un minut de convorbiri internaționale, pe direcții;

C_{mit} - costul unui minut de convorbiri prin rețeaua internațională, pe direcții;

R_t - marja de rentabilitate a convorbirilor internaționale, care va corespunde recomandărilor Uniunii Internaționale a Telecomunicațiilor.

Calculul tarifelor pentru circuitele închiriate

59. Plata lunară pentru circuitele analogice închiriate se calculează aplicînd următoarea formulă:

$$Tar_{an} = \frac{(Car \times Pan) - Ccon1}{Ntl \times K} \times \left(1 + \frac{R_t}{100}\right),$$

unde:

Tar_{an} este tariful pentru circuitele analogice închiriate;

Car - costul de operare, raportat la arenda circuitelor închiriate;

Pan - ponderea circuitelor analogice în numărul total (capacitatea) de canale;

$CconI$ - costul de operare atribuit conectării circuitelor închiriate;

Ntl - numărul total de circuite (capacitatea) analogice;

K - coeficientul ce reprezintă rezerva tehnică a capacității centralei, egală cu 2% din capacitatea echipată (0,98);

Rt - marja de rentabilitate a serviciului.

60. Tariful lunar pentru circuitele digitale închiriate se calculează după următoarea formulă:

$$Tar_{dg} = \frac{(Car \times Pdg) - CconI}{Ntc \times K} \times \left(1 + \frac{Rt}{100}\right),$$

unde:

Tar_{dg} este tariful lunar pentru circuitele digitale închiriate;

Car - costul de operare, raportat la arenda circuitelor închiriate;

Pdg - ponderea circuitelor digitale în numărul total (capacitatea) de canale;

$CconI$ - costul de operare atribuit conectării circuitelor;

Ntc - numărul total de circuite digitale convenționale;

K - coeficientul ce reprezintă rezerva tehnică a capacității centralei, egală cu 2% din capacitatea echipată (0,98);

Rt - marja de rentabilitate a serviciului.

Tariful pentru conectarea la rețeaua operatorului cu o situație dominantă pe piața serviciilor publice de telecomunicații și informatică

61. Tariful pentru conectarea circuitului la rețeaua operatorului cu o situație dominantă pe piața serviciilor respective se calculează prin aplicarea următoarei formule:

$$Starif = \frac{\sum PA}{M},$$

unde:

$Starif$ este tariful pentru conectarea circuitului;

$\sum PA$ - este suma părții active a fondurilor fixe (care sînt implicate nemijlocit în prestarea serviciilor de telecomunicații și informatică) utilizate de către operatorul cu o situație dominantă pe piața acestor servicii, care include costul echipamentelor necesare pentru conectarea altor operatori la rețeaua lui;

M - capacitatea montată a liniilor de interconectare ale operatorului ce conectează.

Plata de abonament pentru arenda punctului de conectare

62. Calculul plății de abonament pentru arenda punctului de conectare se efectuează conform formulei:

			inter-urbană	fonice inter-urbane	inter-urbane	fonice internaționale	externe transport date	abonaților operatorului	altor operatori		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
	Costul serviciilor prestate										
1.	Total consumuri directe										
A.	Consumuri directe de materiale										
	a) materiale și piese de schimb										
	b) combustibil în scopuri tehnologice										
	c) energie electrică în scopuri tehnologice										
	d) cheltuieli pentru serviciile transportare, prestate de terți										
	e) alte consumuri directe de materiale										
B.	Consumuri directe privind retribuirea muncii										
C.	Contribuții pentru asigurări și protecția socială										
	<i>Pondere consumurilor directe</i>	100%									
2.	Consumuri indirecte de producere										
	a) uzura mijloacelor fixe utilizate în producție										
	b) arenda legată de producție										
	c) întreținerea și repararea mijloacelor fixe										
	d) consumuri indirecte vizînd retribuirea muncii										
	e) contribuții pentru asigurări și protecția socială										
	f) alte consumuri indirecte de producție										

Hotărârile Guvernului

323/18.03.2002 Hotărîre despre aprobarea Regulamentului cu privire la tarifele pentru serviciile publice de telecomunicații și informatică //Monitorul Oficial 46-48/435, 04.04.2002